

Coalitieprogramma 2026-2030

Samen werkt!

Sterke dienstverlening, resultaatgericht
én ruimte voor iedereen.

Nieuw Enter Wierden
Resultaat, Duidelijkheid en Zorgzaam

NEW

Voor u ligt het coalitieprogramma 2026-2030 van de gemeente Wierden.

Samen werkt!

Sterke dienstverlening, resultaatgericht
én ruimte voor iedereen.

Met dit programma bouwen NEW en CDA verder aan een gemeente waar mensen zich thuis voelen. Een gemeente met sterke kernen en buurtschappen, betrokken inwoners, een actief verenigingsleven en een bestuur dat dicht bij de samenleving staat.

Ook de komende bestuursperiode kiezen wij voor een bestuursstijl die past bij de gemeente Wierden: nuchter, toegankelijk en gericht op samenwerking. Geen politiek op afstand, maar een zichtbaar gemeentebestuur dat luistert, verbindt en samenwerkt. Want de kracht van onze gemeente zit niet alleen in het gemeentehuis, maar vooral in de samenleving zelf.

Daarom willen wij een overheid zijn die betrouwbaar, duidelijk en dichtbij is. Een overheid die bereikbaar is, begrijpelijk communiceert en ruimte geeft aan initiatieven van inwoners. Goede dienstverlening staat daarbij voorop. Inwoners moeten merken dat de gemeente meedenkt, snel handelt en doet wat nodig is.

Onze inzet is helder. We zorgen voor voldoende betaalbare woningen voor eigen inwoners en mensen die graag terugkeren naar onze gemeente. We houden onze kernen en buurtschappen vitaal en investeren in goede voorzieningen. We werken aan een veilige leefomgeving en aan een financieel gezonde gemeente. Ook blijven we investeren in leefbaarheid, onderwijs, sport, zorg,

bereikbaarheid en de ondersteuning van verenigingen, vrijwilligers en mantelzorgers. Daarbij behouden en versterken we het groene en dorps karakter dat onze gemeente zo bijzonder maakt.

Tegelijkertijd staan we voor grote uitdagingen. De druk op wonen, zorg en voorzieningen neemt toe. Ook ontwikkelingen als netcongestie, stikstof, vergrijzing en financiële onzekerheden vragen om keuzes. Daarom kiezen wij voor een koers waarin rentmeesterschap, noaberschap en gezond verstand centraal staan.

We zijn ambitieus, maar blijven realistisch. Niet alles kan tegelijk. De financiële ruimte is beperkt en ook de capaciteit van onze organisatie kent grenzen. Daarom maken we keuzes en zetten we onze mensen en middelen in waar ze het meeste verschil maken voor inwoners.

Dit coalitieprogramma is geen dichtgetimmerde blauwdruk, maar een richtinggevend kompas. De samenleving verandert en nieuwe ontwikkelingen dienen zich aan. Daarom blijven we in gesprek met inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties. Samen werken we aan de toekomst van onze gemeente.

NEW & CDA

Coalitieperiode 2026-2030

Inhoudsopgave:

Voorwoord	02
I. Versterking lokale democratie	04
II. Sociale samenleving	07
III. Duurzame ontwikkeling	14
IV. Economie en gebiedsontwikkeling	18
V. Wonen en leven	21
VI. Financieel gezond en toekomstbestendig	26

I. Versterking lokale democratie

Inwoners verwachten een gemeente die bereikbaar is, meedenkt en snel handelt. Daarom bouwen we verder aan een gemeente die dichtbij inwoners staat, duidelijk communiceert en samenwerkt met de samenleving.

De Toekomstvisie 'Thuis in de gemeente Wierden, dorpsleven met een groene stip op de horizon' en de uitwerking daarvan in de Omgevingsvisie 'Wierden klaar voor morgen' blijven daarbij belangrijke uitgangspunten. Vanuit deze visies bouwen we voort op de stappen die de afgelopen jaren zijn gezet op het gebied van dienstverlening, inwonerparticipatie, wijkgericht werken en een zichtbaar, betrouwbaar en toegankelijk bestuur.

We kiezen voor korte lijnen, goede dienstverlening en ruimte voor initiatieven uit buurten, verenigingen en kernen. Inwoners moeten eenvoudig contact kunnen opnemen met de gemeente en tijdig betrokken worden bij plannen en keuzes die hun leefomgeving raken.

Dienstverlening: dichtbij en bereikbaar

De afgelopen jaren hebben we onze dienstverlening verder ontwikkeld. Het Klant Contact Centrum en de onlinedienstverlening zijn verbeterd, processen zijn vereenvoudigd en inwoners waarderen de dienstverlening steeds positiever. Die ontwikkeling zetten we voort.

Iedereen moet de gemeente eenvoudig kunnen bereiken en begrijpen. Daarom houden we een goed bereikbaar loket in het gemeentehuis, waar inwoners persoonlijk terechtkunnen met vragen en aanvragen. Ook telefonisch en online blijven we goed bereikbaar. We communiceren duidelijk, begrijpelijk en persoonlijk, met aandacht

voor jongeren, senioren, laaggeletterden, ondernemers, verenigingen en nieuwkomers.

De Visie op Dienstverlening blijft ons uitgangspunt: digitaal waar het kan, persoonlijk waar het nodig is.

In het bijzonder kiezen wij voor:

- Slimme inzet van AI (Artificial Intelligence) voor snellere, duidelijkere en toegankelijke communicatie voor alle doelgroepen.
- Ondersteuning voor inwoners die minder digitaal vaardig zijn, zodat iedereen mee kan blijven doen.
- Waar mogelijk overleg, bemiddeling en praktische oplossingen in plaats van juridische procedures.
- Verbetering van de vergunningverlening voor evenementen met duidelijke communicatie, meer inzicht in de voortgang en actief verwachtingsmanagement.
- Onderzoek naar de wenselijkheid en haalbaarheid van een servicepunt of agentschap burgerzaken in Enter, dat kan mogelijk ook een servicepunt zijn bij een bestaande voorziening zoals in de bibliotheek in het nieuwe Kindcentrum in Enter. Dit is in de bibliotheek in Wierden al op deze wijze ingericht.
- Beter inzichtelijk maken van resultaten en voortgang van gemeentelijke doelen, zoals dienstverlening, woningbouw en duurzaamheid, met onder andere factsheets en dashboards.
- Waar mogelijk verbetering van de dienstverlening volgens het Handvest Overheid-Burger: duidelijk, bereikbaar, eerlijk en dichtbij inwoners.

Een gemeente die luistert en samenwerkt

De afgelopen jaren zijn belangrijke stappen gezet naar een gemeente die meer samenwerkt met inwoners, verenigingen en ondernemers. Met de Routekaart Samenlevingsgericht Besturen

werken we aan een sterke samenwerking tussen inwoners, raad, college en organisatie. Ook zijn stappen gezet met wijkgericht werken en het versterken van inwonerparticipatie.

Die lijn zetten we voort. We willen zichtbaar en aanspreekbaar zijn in onze kernen, buurten en het buitengebied. We luisteren naar wat er leeft en betrekken inwoners vroegtijdig bij plannen, beleid en ontwikkelingen die hun leefomgeving raken. Niet alleen bij grote projecten, maar ook in het dagelijks contact.

We willen een open en transparante gemeente zijn. Inwoners moeten kunnen volgen wat de gemeente doet, waarom keuzes worden gemaakt en wat daarvan de gevolgen zijn. Daarom leggen we besluiten helder uit, communiceren we duidelijk en denken we in oplossingen.

In het bijzonder kiezen wij voor:

- Inwoners vroegtijdig betrekken bij plannen, beleid en ontwikkelingen in hun leefomgeving. Bij grote of gevoelige projecten maken we

vooraf duidelijke afspraken over invloed, terugkoppeling en de manier waarop inbreng wordt meegewogen.

- Wijkgericht werken verder versterken door inwoners actief op te zoeken in buurten, dorpen en het buitengebied. We onderzoeken of wijkraden in Wierden en Enter mogelijk zijn.
- Ruimte geven aan lokale initiatieven, bewonersgroepen en vrijwilligers en meer ruimte geven aan Right to Challenge.
- Jongeren actief betrekken bij beleid, leefbaarheid en lokale democratie. We zetten de kinderraad voort, blijven schoolbezoeken en ontmoetingen organiseren en geven jongeren meer ruimte om mee te denken over hun leefomgeving en toekomst.
- Tradities, evenementen, ontmoetingsplekken, Kulturhusen en gemeenschapsactiviteiten blijven ondersteunen als belangrijke dragers van leefbaarheid en betrokkenheid.
- Subsidiereregelingen regelmatig evalueren en waar nodig actualiseren.

II. Sociale samenleving

We blijven bouwen aan een gemeente waar mensen naar elkaar omkijken en iedereen mee kan doen. Noaberschap, vrijwilligers, mantelzorgers, verenigingen, kerken en maatschappelijke organisaties vormen daarbij het fundament van onze samenleving.

De komende jaren zetten we in op sterke en leefbare kernen, toegankelijke zorg dichtbij en gelijke kansen voor iedereen. We willen problemen vroegtijdig signaleren, eenzaamheid voorkomen en inwoners ondersteunen om zo lang mogelijk zelfstandig, gezond en actief te blijven. Daarbij hebben we bijzondere aandacht voor jongeren, mentale gezondheid, bestaanszekerheid, sport, ontmoeting en een inclusieve leefomgeving.

We geloven in de kracht van inwoners en hun omgeving. Waar nodig bieden we passende ondersteuning, zodat mensen zoveel mogelijk zelf de regie kunnen houden en samen met anderen kunnen blijven deelnemen aan de samenleving. Preventie, gezondheid, onderwijs, werk, welzijn en participatie blijven daarbij belangrijke pijlers van ons beleid.

Maatschappelijke Agenda als kompas

De Maatschappelijke Agenda blijft de basis voor ons sociaal beleid. De afgelopen jaren is de samenwerking tussen gemeente, zorg, onderwijs, sport, welzijn, kerken, verenigingen en maatschappelijke organisaties verder versterkt. Die samenwerking bouwen we de komende periode verder uit.

Samen met inwoners, maatschappelijke partners en de gemeenteraad actualiseren we de Maatschappelijke Agenda. Daarbij sluiten we aan bij landelijke ontwikkelingen, zoals de

Hervormingsagenda Jeugd, het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming en de afspraken uit het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) en het Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg (HLO). Ook benutten we de kansen van regionale samenwerking via Twentse Koers en SamenTwente.

Onze koers blijft helder. We zetten in op preventie en vroegtijdige ondersteuning, zodat problemen niet onnodig groter worden. Zorg en ondersteuning moeten dichtbij, toegankelijk en betaalbaar blijven. Tegelijkertijd versterken we de kracht van onze samenleving en investeren we in mentale gezondheid, bestaanszekerheid en een goede samenhang tussen zorg, wonen, onderwijs, sport en leefbaarheid.

In het bijzonder kiezen wij voor:

- Subsidieafspraken duidelijker koppelen aan maatschappelijke resultaten.
- Het effect van preventie en voorliggende voorzieningen beter zichtbaar maken.
- Waar passend een SROI (Social Return on Investment) -analyse gebruiken om maatschappelijke waarde inzichtelijk te maken.

Omzien naar elkaar

Veel inwoners redden zich goed, maar niet iedereen heeft dezelfde kansen. Daarom blijven we investeren in een sterke sociale basis, waarin mensen naar elkaar omkijken en ondersteuning dichtbij beschikbaar is. We zetten in op het vroeg signaleren van problemen, het voorkomen van eenzaamheid en het versterken van de mogelijkheden van inwoners om zo lang mogelijk zelfstandig te wonen en actief mee te doen in hun eigen buurt of kern.

De gemeente ondersteunt waar dat nodig is en stimuleert een goede samenwerking tussen inwoners, maatschappelijke partijen en

zorgaanbieders. We willen dat iedereen kan meedoen, ongeacht leeftijd, gezondheid of beperking. Daarom zetten we in op toegankelijke voorzieningen, passende ondersteuning en waardig ouder worden in de eigen gemeente.

Ook inwoners met geldzorgen mogen niet aan de zijlijn komen te staan. Armoede, schulden en energiearmoede hebben vaak gevolgen voor gezondheid, werk, opvoeding en welzijn. Daarom zetten we in op preventie, vroegsignalering en toegankelijke regelingen. Daarnaast blijven we investeren in basisvaardigheden zoals taal en digitale vaardigheden, zodat inwoners zelfstandig kunnen blijven deelnemen aan de samenleving.

In het bijzonder kiezen wij voor:

- Een samenleving waarin iedereen mee kan doen. Daarom stellen we de Lokale Inclusie Agenda 2027-2030 op, met speerpunten zoals toegankelijke voorzieningen en een openbare ruimte die voor iedereen bruikbaar is, met extra aandacht voor inwoners die extra ondersteuning nodig hebben. Vooruitlopend hierop pakken we verbeteringen die nu al mogelijk zijn direct op.
- Mantelzorgers, jonge mantelzorgers en vrijwilligers blijven ondersteunen en waarderen.

- Versterken van respijtzorg.
- Helpen van verenigingen bij vrijwilligerswerving, samenwerking en regelgeving.
- Vrijwilligersbeleid regelmatig evalueren en waar nodig actualiseren.
- Verenigingen, kerken en cultuur-, sport- en welzijnsorganisaties ondersteunen in hun belangrijke rol als ontmoetingsplek en als ogen en oren van de samenleving.
- Stimuleren van informele zorg rond inwoners met dementie en zorgcoöperaties en zorgcirkels ondersteunen waar dat mogelijk is.
- Stimuleren van woonzorgclusters, kleinschalige woonvormen en passende voorzieningen voor ouderen, met aandacht voor een passend zorgaanbod, waaronder herstellende en 24-uurszorg/langdurige zorg. Zo kunnen inwoners zo lang mogelijk in hun eigen omgeving blijven wonen. Waar mogelijk geven we voorrang aan inwoners uit onze gemeente.

Sociaal prettige leefomgeving

Een prettige leefomgeving helpt mensen om mee te doen. Een veilige buurt, goede voorzieningen en plekken waar mensen elkaar kunnen

ontmoeten maken daarin het verschil. Daarom verbinden we wonen, zorg, onderwijs, sport, cultuur en leefbaarheid beter met elkaar.

We kijken per kern, buurt en buurtschap wat nodig is. Niet met één standaardaanpak, maar met oplossingen die passen bij de omgeving en de mensen die er wonen. Daarom blijven we investeren in ontmoetingsplekken en gebruiken we wijkscans om samen met inwoners te bepalen wat nodig is voor leefbaarheid, ontmoeting en voorzieningen.

In het bijzonder kiezen wij voor:

- Stimuleren van plannen en initiatieven van inwoners die bijdragen aan de leefbaarheid van kernen, buurtschappen en het buitengebied. We investeren in ideeën waar energie en draagvlak voor is en helpen actief bij het vinden van subsidies en andere financieringsmogelijkheden.
- Ondersteunen van tradities, cultuur, evenementen en activiteiten die bijdragen aan noaberschap en verbondenheid.
- Onderzoeken of er behoefte is aan aanvullende multifunctionele voorzieningen, zoals zaalruimten of een Kulturhus, in Wierden en Enter. We brengen eerst de behoefte van gebruikers, de mogelijkheden voor samenwerking en de financiële haalbaarheid in beeld. Vervolgens onderzoeken we de ruimtelijke mogelijkheden, verkeerskundige aspecten en mogelijke locaties. Daarbij betrekken we de vrijkomende schoollocaties in Enter. In Wierden nemen we dit mee bij de verdere planvorming bij het gebiedsproces Anjelierstraat/Tulpenstraat. We voeren dit onderzoek uit in samenhang met de strategische visie op maatschappelijk vastgoed.
- Mogelijk maken van geschikte evenemententerreinen in Wierden en Enter ter ondersteuning van verenigingen en evenementen, waar dit ruimtelijk en financieel haalbaar is.
- De Cultuurvisie Wierden uitvoeren.

- Stimuleren van muziekonderwijs en zorgen dat dit betaalbaar blijft. Muziekverenigingen krijgen daarbij een nog actievere rol om kinderen met muziek in aanraking te laten komen.
- Ernaar streven dat beschikbare middelen voor kunst en cultuur zoveel mogelijk in onze eigen gemeente terecht komen.
- Ondersteunen van Plaatselijke Belangen, Kulturhusen, bibliotheken en ontmoetingsplekken in Wierden en Enter, zodat zij zelf activiteiten en ontmoetingen kunnen organiseren.
- Subsidies vooral inzetten voor activiteiten die bijdragen aan leefbaarheid, participatie en sociale samenhang, met ruimte voor innovatieve en lokale initiatieven.

In beweging blijven

Gezondheid is meer dan niet ziek zijn. Het gaat ook om lekker in je vel zitten, mee kunnen doen, bewegen en prettig wonen. Daarom blijven we werken vanuit het gedachtegoed van Positieve Gezondheid.

Sport en bewegen zijn belangrijk voor gezondheid, ontmoeting en preventie. De afgelopen jaren is geïnvesteerd in sporthal De Esrand, buurtsportcoaches, valpreventie en activiteiten zoals Sjors Sportief en Sjors Creatief. Die lijn zetten we door. We willen inwoners van alle leeftijden stimuleren om te bewegen en sport vaker inzetten om ontmoeting, gezondheid en sociale contacten te versterken.

Sportverenigingen spelen daarin een belangrijke rol. Zij zorgen niet alleen voor beweging, maar ook voor ontmoeting, verbinding en signalering in de samenleving. Daarom blijven we investeren in goede en toekomstbestendige sportvoorzieningen. Daarbij kijken we naar een goede spreiding van voorzieningen over Wierden en Enter.

In het bijzonder kiezen wij voor:

- Het behouden van zwembad De Kolk als belangrijke voorziening voor sport, bewegen en ontmoeting.
- De verdere uitvoering van de Visie Sport en Bewegen, met als doel meer inwoners in beweging te krijgen en te houden.
- Een sterk en goed functionerend Sportbedrijf dat sportverenigingen, accommodaties en inwoners optimaal ondersteunt.
- Het stimuleren van sporten en bewegen door het behoud van het jaarlijkse sportgala en de organisatie van extra initiatieven, zoals een Week van de Beweging.
- Toekomstbestendige sportvoorzieningen in Wierden en Enter. We bereiden onderhoud, verduurzaming, vervanging en nieuwbouw tijdig voor en nemen deze op in onze meerjarige planning, zodat ook in de toekomst voldoende en kwalitatief goede sportvoorzieningen beschikbaar blijven.

Kinderen en jongeren

Kinderen en jongeren moeten gezond, veilig en kansrijk kunnen opgroeien. De meeste jongeren doen het goed, maar staan ook onder druk.

Sociale media, prestatiedruk, mentale klachten, echtscheidingen en geldzorgen hebben steeds meer invloed op hun dagelijks leven.

Daarom blijven we inzetten op preventie, mentale gezondheid, talentontwikkeling en jongerenparticipatie. We willen problemen vroeg signaleren en snel passende ondersteuning bieden. Niet iedere hulpvraag vraagt om zware zorg. Vaak kunnen ouders, school, een jongerenwerker, een vereniging of andere laagdrempelige ondersteuning al veel betekenen. We versterken de eigen kracht van jongeren en gezinnen en zetten daarom vaker in op hulp en ondersteuning dichtbij.

We vinden het belangrijk dat alle kinderen mee kunnen doen. Sport, cultuur, onderwijs, jongerenwerk en verenigingen spelen daarin een belangrijke rol. Daarom blijven we inzetten op het ondersteunen van jongeren bij stress, prestatiedruk en somberheid en bieden we hulp wanneer dat nodig is.

Een goede start begint al vóór de geboorte. De eerste 1.000 dagen zijn belangrijk voor de

ontwikkeling van een kind. Daarom blijven we inzetten op een goede samenwerking tussen kinderopvang, onderwijs, zorg, welzijn, sport, kerken en jeugdhulp. Ook stimuleren we doorgaande ontwikkellijnen tussen opvang, onderwijs en ondersteuning, zodat kinderen en jongeren tijdig de juiste begeleiding krijgen.

Bij de ontwikkeling van ons jeugdbeleid blijven we jongeren, ervaringsdeskundigen en professionals actief betrekken. Zo sluiten beleid en ondersteuning beter aan bij de praktijk.

In het bijzonder kiezen wij voor:

- Een sterke lokale uitvoering van de Prioritaire Agenda Jeugdzorg, de gewijzigde Jeugdwet en het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming, zodat ondersteuning tijdig, dichtbij en passend beschikbaar is.
- Het voortzetten en versterken van de OKO-aanpak (Opgroeien in een Kansrijke Omgeving), waarbij preventie, gezondheid, onderwijs, ouders en verenigingen samen optrekken.
- Extra aandacht voor de mentale gezondheid van jongeren en het voorkomen van problemen rond sociale media, alcohol, roken, vapes en drugs. We maken deze onderwerpen bespreekbaar thuis, op school en binnen verenigingen.

- Het versterken van sport, cultuur, jongerenwerk en verenigingen als basis voor een gezonde ontwikkeling van jongeren. Inzetten op straatcoaches om jongerenwerk meer zichtbaar te maken in de openbare ruimte. Daarbij stimuleren we talentontwikkeling, maatschappelijke stages en vrijwilligerswerk.
- Het verder realiseren van het IKC Enter en de uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs, zodat kinderen kunnen opgroeien en leren in een passende en toekomstbestendige omgeving.
- Het vergroenen van schoolpleinen en het versterken van de verbinding tussen school en wijk.
- Het stimuleren van multifunctioneel gebruik van bebouwing en terreinen van scholen en accommodaties, zodat onderwijs, kinderopvang, sport, cultuur en verenigingsleven elkaar beter versterken.

Kwalitatief goede zorg

Wie professionele hulp nodig heeft, moet die op tijd krijgen. Niet het systeem, maar de inwoner staat centraal. We organiseren zorg en ondersteuning zo dicht mogelijk bij inwoners,

met een duidelijke toegang, goede informatie en ondersteuning die aansluit bij de vraag. Waar nodig zorgen we voor samenhang en afstemming, zodat inwoners passende hulp ontvangen.

Om de toegankelijkheid en betaalbaarheid van de Wmo en jeugdzorg ook in de toekomst te waarborgen, blijven we inzetten op kwaliteit, doelmatigheid en minder bureaucratie. Daarbij werken we binnen Twente samen om zorg en ondersteuning slim en efficiënt te organiseren.

In het bijzonder kiezen wij voor:

- Vasthouden aan en verder versterken wat goed werkt in de toegang tot zorg en ondersteuning, waarbij inwoners met complexe hulpvragen waar nodig kunnen rekenen op één vast aanspreekpunt voor begeleiding en afstemming.
- Aandacht houden voor de stijgende kosten van huishoudelijke ondersteuning en blijven zoeken naar oplossingen die de ondersteuning toegankelijk en betaalbaar houden.
- Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang regionaal goed blijven organiseren, zodat passende ondersteuning beschikbaar blijft voor inwoners die deze nodig hebben.
- Zorgboerderijen die kunnen bijdragen aan het gemeentelijke aanbod van zorg en ondersteuning.

Werk voor iedereen

Werk biedt inkomen, structuur, sociale contacten en eigenwaarde. Toch is de stap naar werk of maatschappelijke deelname niet voor iedereen vanzelfsprekend. Daarom kijken we naar wat mensen wél kunnen en welke talenten zij hebben. We ondersteunen inwoners om zo zelfstandig mogelijk mee te doen, via betaald werk, onderwijs, vrijwilligerswerk of andere vormen van maatschappelijke inzet.

De komende jaren blijven we inzetten op werk en participatie. Daarbij werken we samen met Ontplooi, UWV, werkgevers, onderwijs en regionale partners. Ook stimuleren we werkgevers om kansen te bieden aan inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt.

We willen voorkomen dat inwoners langdurig afhankelijk zijn van een uitkering. Daarom bieden we begeleiding naar werk, opleiding en maatschappelijke deelname, bijvoorbeeld door het doen van vrijwilligerswerk, met oog voor de persoonlijke situatie. Daarbij kijken we niet alleen naar werk, maar ook naar zorg, schulden en inburgering. Door ondersteuning beter op elkaar af te stemmen, kunnen inwoners sneller stappen zetten richting zelfstandigheid. Daarbij volgen we de uitvoering van de Participatiewet in Balans nauwgezet en benutten we de mogelijkheden daarvan op een praktische en mensgerichte manier.

Ook blijven we jongeren die extra ondersteuning nodig hebben richting werk of vervolgonderwijs goed begeleiden, bijvoorbeeld vanuit het praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs. Binnen de gemeentelijke organisatie blijven we waar mogelijk werk- en leerplekken aanbieden.

In het bijzonder kiezen wij voor:

- Loonkostensubsidie, job coaching en andere vormen van ondersteuning blijven inzetten voor inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- Het Loket Geldzaken verder benutten.
- Minimaregelingen eenvoudiger en beter bereikbaar maken.
- Verborgene armoede actief opsporen.
- Het taalpunt doorontwikkelen naar een taalhuis.

Ontheemden, asielzoekers en statushouders

Wij bieden opvang aan ontheemden uit Oekraïne, asielzoekers en statushouders op een manier die past bij de schaal van onze gemeente.

Daarbij staan menselijkheid, leefbaarheid en veiligheid centraal. We nemen onze wettelijke verantwoordelijkheid, met oog voor het draagvlak onder inwoners en de draagkracht van voorzieningen zoals onderwijs en zorg.

De afgelopen jaren hebben we ervaring opgedaan met opvang, huisvesting en integratie. Daarnaast hebben we een breed onderzoek uitgevoerd naar het draagvlak onder inwoners en de draagkracht van onze voorzieningen. Als onderdeel daarvan zijn gesprekken gevoerd met inwoners, jongeren, professionals en omwonenden. Hieruit blijkt dat veel waarde wordt gehecht aan kleinschaligheid, duidelijke communicatie, veiligheid en voorspelbaar beleid. Op basis van deze inzichten werken we aan een langetermijnvisie op opvang, huisvesting en integratie, zodat voor inwoners, maatschappelijke partners en de gemeente helder is waar we voor staan en hoe we hier in de toekomst invulling aan geven.

In het bijzonder kiezen wij voor:

- Geen grootschalig AZC en we vangen niet meer mensen op dan wettelijk verplicht is.
- Vroegtijdig betrekken van omwonenden bij plannen voor opvanglocaties en hun zorgen, ervaringen en aandachtspunten serieus nemen en meewegen bij de besluitvorming.
- Heldere, open en voorspelbare communicatie over bestaande en toekomstige opvanglocaties.
- Ondersteunen van ontheemden en inburgeraars bij taal, participatie, onderwijs, werk en financiële zelfredzaamheid, zodat zij zo snel mogelijk kunnen meedoen in de samenleving.
- Lokale initiatieven die bijdragen aan integratie en participatie waarderen en waar passend faciliteren.
- Binnen de wettelijke mogelijkheden zetten we in op het versterken van de kansen voor eigen inwoners bij de toewijzing van woningen. Daarbij houden we rekening met onze wettelijke verplichtingen ten aanzien van de huisvesting van statushouders. We nemen dit mee in de prestatieafspraken met Reggewoon.

III. Duurzame ontwikkeling

Duurzaamheid is geen doel op zichzelf, maar een manier om de gemeente Wierden ook voor toekomstige generaties leefbaar, gezond en aantrekkelijk te houden. Daarbij kiezen we voor een nuchtere en praktische aanpak die past bij onze gemeente, onze kernen en het buitengebied. We zetten stappen die haalbaar, betaalbaar en uitvoerbaar zijn en die zichtbaar bijdragen aan de kwaliteit van leven van inwoners en ondernemers.

De afgelopen jaren is met de uitvoeringsagenda Duurzame Ontwikkeling en de omgevingsvisie 'Klaar voor morgen' een stevige basis gelegd. Die koers zetten we voort. Tegelijkertijd staan we voor nieuwe uitdagingen, zoals de energietransitie, klimaatverandering, schaarste aan grondstoffen en de druk op het elektriciteitsnet. Dat vraagt om duidelijke keuzes en een goede balans tussen duurzaamheid, leefbaarheid, economie en draagvlak.

Samen bouwen we aan een gemeente die verantwoord omgaat met energie, water, natuur en grondstoffen, zonder de kwaliteiten van onze dorpen en het buitengebied uit het oog te verliezen.

Energie en klimaat

We zetten in op een brede energiemix, met ruimte voor lokale initiatieven en innovatieve oplossingen die passen bij onze gemeente. Duurzame energiebronnen zoals zonne-energie, biogas, erfmolens, monomestvergisting en bodemwarmte en oplossingen zoals buurtbatterijen en energyhubs kunnen hieraan bijdragen. Daarbij geven we nadrukkelijk voorrang aan zonnepanelen op daken, parkeerplaatsen en bestaande bebouwing. Gezondheid, veiligheid, draagvlak en een goede landschappelijke inpassing zijn voor ons belangrijke randvoorwaarden.

Tegelijkertijd vormt netcongestie een urgente uitdaging. De beperkte capaciteit van het elektriciteitsnet kan de woningbouw, de ontwikkeling van bedrijven en voorzieningen én de voortgang van de energietransitie vertragen.

In het bijzonder kiezen wij voor:

- Alles doen wat binnen onze mogelijkheden ligt om netcongestie te voorkomen en te beperken, samen met netbeheerders, provincie, Rijk en regionale partners.
- Het Nationaal Isolatieprogramma verder uitvoeren en inwoners ondersteunen bij isolatie en verduurzaming van woningen.
- Per buurt bekijken welke stappen richting aardgasvrij haalbaar en betaalbaar zijn.
- Lokale energie-initiatieven en nieuwe vormen van duurzame energie ondersteunen waar dit kansrijk is.
- Agrariërs, ondernemers en grootverbruikers actief betrekken bij energiebesparing, CO₂-reductie en lokale energieopwek.
- Niet meewerken aan grote windturbines en ons blijven verzetten tegen de plaatsing van grote windturbines in onze gemeente. Ook bij initiatieven in buurgemeenten aan de randen van onze gemeente komen we op voor de belangen van onze inwoners en ons landschap. Grote windturbines passen niet bij het landschap, natuur en de leefomgeving. Bovendien zijn de gevolgen voor de gezondheid en het milieu nog onvoldoende duidelijk.
- De herijkte Laadvisie uitvoeren en laadvoorzieningen realiseren waar dat nodig is.
- Publieke gebouwen en sportaccommodaties verder verduurzamen, samen met maatschappelijke partners en verenigingen.
- Inzetten op financiële steun vanuit provincie en Rijk om de kosten zoveel mogelijk te beperken.

Klimaatadaptatie, water en groen

Klimaatverandering zorgt steeds vaker voor hitte, droogte en wateroverlast. Daarom zetten we in op meer groen, ruimte voor water en versterking van de biodiversiteit. Zo vergroten we de leefbaarheid en maken we onze gemeente beter bestand tegen extreem weer.

Daarbij behouden en versterken we het groene en landelijke karakter van onze gemeente, met ruimte voor landbouw, natuur, recreatie, wonen en ondernemen. Agrariërs vervullen daarbij een belangrijke rol. Als voedselproducenten en beheerders van ons landschap zijn zij belangrijke partners bij natuurbeheer, waterbeheer, biodiversiteit en klimaatadaptatie.

In het bijzonder kiezen wij voor:

- Het Programma Klimaatadaptatie Wierden verder uitvoeren en klimaatadaptatie standaard meenemen bij woningbouw, herinrichting en gebiedsontwikkeling. Daarbij maken we steeds een zorgvuldige afweging tussen effectiviteit, haalbaarheid en betaalbaarheid.
- Regenwater beter vasthouden en hergebruiken en groene daken en klimaatadaptieve nieuwbouw stimuleren.
- Inwoners stimuleren om tuinen en straten te vergroenen en buurtacties zoals tegelwippen ondersteunen.
- Versterken van de biodiversiteit met praktische maatregelen, zoals bloemenranden, houtwallen en nestplekken.
- Terugdringen van invasieve exoten, zoals de Japanse duizendknoop en Jacobs kruiskruid, omdat zij de inheemse natuur verdringen. De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld.
- Samen met waterschap, Vitens en provincie blijven werken aan schoon water, waterberging, bescherming van grondwater en het voorkomen van verdroging.
- Het Soortenmanagementplan afronden en toepassen, zodat isoleren eenvoudiger wordt en beschermde diersoorten behouden blijven.

- Asbestdaken richting 2035 actief aanpakken met haalbaar beleid en duidelijke communicatie richting inwoners en ondernemers.
- Aansluiten bij het Schone Lucht Akkoord of een vergelijkbare aanpak voor betere luchtkwaliteit.
- Tijdig anticiperen op de gevolgen van de Kaderrichtlijn Water.

Circulaire samenleving en afval

We willen zuiniger omgaan met grondstoffen en materialen langer en slimmer gebruiken. Circulariteit gaat over meer dan afval alleen. Het raakt ook bouwen, inkopen, onderwijs, de openbare ruimte en het gebruik van gebouwen en voorzieningen. Door hergebruik vanzelfsprekender te maken, kunnen we grondstoffen besparen, kosten beperken en onze leefomgeving verduurzamen.

De afgelopen jaren zijn belangrijke stappen gezet met circulair inkopen, bewustwording en het Actieprogramma Circulaire Samenleving. Die koers zetten we voort. Daarbij kijken we naar praktische toepassingen in buurten, wijken en projecten, met meer aandacht voor hergebruik van materialen.

Afval zien we daarbij steeds meer als een grondstof. Daarom blijven we inzetten op afvalscheiding, hergebruik en het verder terugdringen van de hoeveelheid restafval.

In het bijzonder kiezen wij voor:

- Het Actieprogramma Circulaire Samenleving verder uitvoeren.
- Blijven inzetten voor afvalscheiding aan de bron.
- Blijven werken aan een verdere vermindering van de hoeveelheid restafval per inwoner.
- Het afvalbrengpunt verbeteren waar dat nodig is.
- Circulair inkopen binnen de gemeentelijke organisatie verder versterken.
- Ondernemers actief betrekken bij circulaire kansen.
- Hergebruik van materialen stimuleren bij gebiedsontwikkeling en projecten in de openbare ruimte.
- In onderwijs en communicatie aandacht blijven geven aan hergebruik en zorgvuldig omgaan met grondstoffen, waaronder aandacht voor biobased bouwen.

IV. Economie en gebiedsontwikkeling

Een sterke economie draagt bij aan werkgelegenheid, leefbaarheid en brede welvaart. Daarom blijven we investeren in sterke kernen, een vitaal buitengebied en ruimte voor wonen, werken, ondernemen en recreëren. De Economische Agenda 2025-2028, de Omgevingsvisie 'Klaar voor morgen!' en het Wierdens Plan Landelijk Gebied zijn daarbij belangrijke uitgangspunten.

De komende jaren staan we voor grote opgaven. Netcongestie, stikstof, klimaatverandering, schoon water, arbeidsmarktkrapte en de druk op de beschikbare ruimte vragen om duidelijke keuzes. Tegelijkertijd willen we een aantrekkelijk ondernemersklimaat behouden, perspectief bieden aan agrariërs en de kwaliteiten van onze dorpen en het buitengebied versterken.

Bij die keuzes bouwen we voort op het bestaande gemeentelijke beleid en de vastgestelde visies

en plannen. Tegelijkertijd kiezen we voor een nuchtere en praktische aanpak. We baseren onze standpunten zoveel mogelijk op feiten, praktijkervaringen en meetbare resultaten. Wanneer rekenmodellen en berekeningen op basis van wet- en regelgeving een ander beeld schetsen, nemen we de ervaringen en signalen van onze (agrarische) ondernemers serieus. Daarom nemen we de uitkomsten van deze modellen niet zonder meer over, maar toetsen we deze altijd aan de praktijk.

Goed ondernemersklimaat

Ondernemers, familiebedrijven en het MKB vormen een belangrijke pijler onder de lokale economie. Zij zorgen voor werkgelegenheid, innovatie, voorzieningen en levendige kernen. Daarom blijven we werken aan een aantrekkelijk ondernemers- en vestigingsklimaat, waarin bedrijven kunnen investeren, vernieuwen en doorgroeien.

De gemeente heeft daarbij een faciliterende rol. We houden regels zo eenvoudig mogelijk, zorgen voor goede dienstverlening en korte

lijnen en denken mee over vergunningen, verduurzaming, digitalisering, energievoorziening en veranderende wet- en regelgeving. Lokale ondernemers willen we zoveel mogelijk de ruimte bieden om binnen de eigen gemeente zich verder door te kunnen ontwikkelen.

De vraag naar bedrijfsruimte blijft groot. Daarom investeren we in toekomstbestendige bedrijventerreinen die passen bij de schaal van gemeente Wierden en de kwaliteit van onze leefomgeving. Daarbij zetten we in op revitalisering, herstructurering en slimmer gebruik van bestaande terreinen, naast de ontwikkeling van Weuste Noord fase 2 in Wierden en De Rondweg in Enter.

Ook vitale dorpscentra zijn belangrijk voor een sterk ondernemersklimaat en een leefbare gemeente. Wierden en Enter moeten aantrekkelijke plekken blijven om te winkelen, ondernemen, ontmoeten en recreëren. Daarom blijven we investeren in bereikbare, groene en levendige centra.

Recreatie en toerisme leveren eveneens een belangrijke bijdrage aan onze economie. We benutten het Twents Reggedal, het Lageveld en ons buitengebied en versterken de verbinding tussen recreatie, natuur, horeca, cultuur en lokale ondernemers.

Veel economische opgaven houden niet op bij de gemeentegrens. Daarom blijven we actief samenwerken binnen Twente en met provincie en Twentse gemeenten. De Agenda voor Twente blijft daarbij een belangrijk uitgangspunt.

In het bijzonder kiezen wij voor:

- Regelmatig overleg met ondernemersverenigingen, werkgevers, familiebedrijven en het MKB en ondernemers actief ondersteunen met duidelijke informatie en goede dienstverlening.
- Bedrijventerreinen toekomstbestendig ontwikkelen, met aandacht voor groen, water,

bereikbaarheid, energie en circulariteit. Lokale ondernemers krijgen daarbij waar mogelijk voorrang om binnen de eigen gemeente te groeien.

- Waar mogelijk inzetten op herontwikkeling van bedrijventerrein Kluinveen naar woningbouw, passend binnen het voorkeurscenario in de visie voor een duurzame ontwikkeling van dit terrein.
- Gratis parkeren in de centra van Wierden en Enter behouden, zorgen voor voldoende parkeerplaatsen
- Onderzoeken waar behoefte is aan openbare, rolstoeltoegankelijke toiletten en deze waar mogelijk realiseren.
- De lokale economie en werkgelegenheid versterken door lokaal inkopen, lokaal voedsel en lokale energie waar mogelijk te stimuleren.
- De samenwerking tussen onderwijs, ondernemers en arbeidsmarkt versterken en inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt beter begeleiden naar werk.
- Actief blijven deelnemen aan regionale samenwerkingen en kansen vroegtijdig benutten voor subsidies, Europese middelen en cofinanciering.
- Blijven opkomen voor de belangen van inwoners, ondernemers en onze groene leefomgeving bij ontwikkelingen rond XL Businesspark 2.
- De samenwerking met verbonden partijen kritisch blijven volgen, waarbij de belangen van de gemeente Wierden voorop staan.

Landelijk gebied

Het landelijk gebied is van grote waarde voor de gemeente Wierden. Het bepaalt in belangrijke mate het karakter van onze gemeente en biedt ruimte aan landbouw, natuur, recreatie, wonen en ondernemen. Daarom blijven we werken aan een vitaal platteland waarin deze functies in balans zijn en elkaar waar mogelijk versterken.

Tegelijkertijd staat het buitengebied de komende jaren voor grote opgaven op het gebied van stikstof, water, klimaat, biodiversiteit, energie en landbouw. Juist daarom vinden wij het belangrijk om samen met agrariërs, inwoners en gebiedspartners te werken aan toekomstbestendige oplossingen die passen bij de gemeente Wierden.

Agrariërs vervullen daarbij een belangrijke rol. Zij zijn ondernemers, voedselproducenten en beheerders van ons landschap. Daarom blijven we ruimte bieden aan een toekomstbestendige landbouw en zoeken we steeds naar een goede balans tussen economie, ecologie en leefbaarheid. Veranderingen moeten daarbij haalbaar, betaalbaar, uitvoerbaar en uitlegbaar blijven voor agrariërs en inwoners.

In het bijzonder kiezen wij voor:

- Samen met agrariërs, CATB Wierden en gebiedspartners het Wierdens Plan Landelijk Gebied verder uitwerken en perspectief bieden aan boeren die willen doorgaan.
- Inzetten op hoogwaardige landbouwgrond en voedselvoorziening. In gesprek gaan met de agrariërs over hoe om te gaan sierteelt, waaronder bollenteelt.
- Biodiversiteit, agrarisch natuurbeheer, landschapsbeheer en landschapselementen zoals houtwallen en groenstructuren behouden en versterken.
- Vrijwilligheid als uitgangspunt houden bij gebiedsontwikkelingen en natuurmaatregelen, met goede ondersteuning, duidelijke communicatie en passende compensatie.
- Blijven zoeken naar nieuwe verdienmodellen voor boeren en gebiedsgerichte oplossingen voor vraagstukken rond stikstof, water, natuur, energie en klimaat.
- Ruimte bieden aan innovaties in duurzame en circulaire landbouw, duurzaam bodem- en waterbeheer, mestbewerking, kunstmestvervangers en groenblauwe diensten en monomestvergiftiging, waarbij we co-vergisters uitsluiten.

- Geclusterde woningbouw op voormalige agrarische erven mogelijk maken wanneer dit landschappelijk goed wordt ingepast en agrarische bedrijven niet belemmert in de bedrijfsvoering. De lokale woonagenda blijft daarbij leidend.
- We wegen ontwikkelingen rond het Wierdense Veld zorgvuldig af, met oog voor natuur, landbouw, drinkwater, leefbaarheid, rechtsgelijkheid en draagvlak. Daarbij blijven we ons sterk maken voor passende compensatie van bedrijven die gevolgen ondervinden van natuurherstelmaatregelen in en rond het Wierdense Veld.

V. Wonen en leven

We willen dat de gemeente Wierden een plek blijft waar het prettig wonen, werken en leven is. Een gemeente met sterke kernen, goede voorzieningen, een aantrekkelijke leefomgeving en ruimte voor jong en oud. Daarbij koesteren we het dorps- en groene karakter van Wierden, Enter, Hoge Hexel, onze buurtschappen en het buitengebied.

De komende jaren staan we voor belangrijke opgaven. De vraag naar woningen neemt toe, de openbare ruimte vraagt om onderhoud en aanpassing aan klimaatverandering, mobiliteit verandert en de druk op voorzieningen groeit. Tegelijkertijd verwachten inwoners een veilige, toegankelijke en aantrekkelijke leefomgeving.

Deze opgaven hangen nauw met elkaar samen. Daarom kiezen we voor een gebiedsgerichte aanpak, waarbij wonen, bereikbaarheid, leefbaarheid, veiligheid en de inrichting van de openbare ruimte in samenhang worden bekeken. De Omgevingsvisie 'Klaar voor morgen!' vormt daarbij een belangrijk uitgangspunt. Groei en ontwikkeling moeten passen bij de schaal, identiteit en kwaliteiten van onze gemeente.

Waar nodig stemmen we af met het Rijk, de provincie en de andere Twentse gemeenten binnen de Ruimtelijke OntwikkelStrategie Twente (ROS Twente).

Samen werken aan goed en betaalbaar wonen

Goed wonen is een belangrijke voorwaarde voor leefbaarheid en sterke kernen. Iedereen moet in iedere levensfase prettig kunnen wonen in de gemeente Wierden, dichtbij voorzieningen, familie en sociale netwerken.

De druk op de woningmarkt blijft groot. Daarom zetten we de komende jaren in op voldoende en passende woningbouw die aansluit bij de lokale behoefte met een plus. Waar mogelijk gaan we woningbouwprojecten versnellen, met extra aandacht voor starters, jongeren en ouderen. Daarbij streven we ernaar zoveel mogelijk voor eigen inwoners te bouwen en binnen de wettelijke mogelijkheden meer kansen te bieden aan inwoners en starters uit onze gemeente.

De Lokale Woonagenda blijft daarbij leidend. Met actief grondbeleid houden we regie op de woningbouwopgave en zorgen we voor een goede balans tussen betaalbaarheid, leefbaarheid en de kwaliteit van onze leefomgeving.

In het bijzonder kiezen wij voor:

- Voldoende woningbouw in alle kernen, onder meer in De Berghorst fase 3, Zuidbroek, Klumpershoek, Hoge Hexel en Het Zenderink, gecombineerd met herontwikkeling van inbreidingslocaties en onderzoek naar toekomstige uitbreidingslocaties.
- Versnelling van de planvorming in de Voorkeursrecht Gemeente-gebieden in Enter om de woningbouwopgave tijdig te realiseren.
- Zorgen voor een evenwichtige woningvoorraad met voldoende sociale huurwoningen, midden huurwoningen, betaalbare koopwoningen en woningen in het hogere segment. Daarbij geven we extra aandacht aan starters en jonge gezinnen, onder meer door de bouw van betaalbare koop- en midden huurwoningen voor één- en tweepersoonshuishoudens. De starterslening blijft daarbij beschikbaar.
- Verkennen van mogelijkheden van bouwen van midden huurwoningen voor starters.
- Binnen de wettelijke mogelijkheden zetten we in op het versterken van de kansen voor eigen inwoners bij de toewijzing van woningen. Daarbij houden we rekening met onze

wettelijke verplichtingen ten aanzien van de huisvesting van statushouders. We nemen dit mee in de prestatieafspraken met Reggewoon.

- Meer levensloopbestendige woningen, betaalbare seniorenwoningen, appartementen en woonzorgconcepten realiseren, zodat ouderen langer zelfstandig kunnen wonen. Daarnaast zetten we in op voldoende passende huisvesting voor ouderen met een zorgvraag, waaronder langdurige zorg. Daarbij onderzoeken we de mogelijkheden voor een woonzorgcentrum in Wierden en seniorenhuisvesting, onder andere in de Molukse wijk.
- Meer ruimte bieden voor mantelzorgwoningen, wonen in het buitengebied, woningsplitsing, bouwen in eigen beheer en collectieve woonvormen zoals woonhofjes, knoopen en tijdelijke woonvormen.
- Onderzoeken of er behoefte is aan aanvullende multifunctionele voorzieningen, zoals zaalruimten of een Kulturhus, in Wierden en Enter. We brengen eerst de behoefte van gebruikers, de mogelijkheden voor samenwerking en de financiële haalbaarheid in beeld. Vervolgens onderzoeken we de

ruimtelijke mogelijkheden, verkeerskundige aspecten en mogelijke locaties. Daarbij betrekken we de vrijkomende schoollocaties in Enter. In Wierden nemen we dit mee bij de verdere planvorming bij het gebiedsproces Anjelierstraat/Tulpenstraat. We voeren dit onderzoek uit in samenhang met de strategische visie op maatschappelijk vastgoed.

- Nieuwe woonwijken groen, klimaat adaptief en toegankelijk inrichten, met ruimte voor ontmoeting, waterberging, biodiversiteit en voorzieningen. Bij nieuwbouw houden we rekening met toegankelijkheid voor ouderen en mensen met een beperking, waaronder ruimte voor scootmobielen, rollators, oplaadpunten en ontmoetingsruimtes.
- Reggewoon periodiek en transparant evalueren op woningbehoefte, communicatie en woningtoewijzing en binnen regionale afspraken blijven inzetten op meer kansen voor eigen inwoners en starters.
- Actief grondbeleid blijven voeren en waar mogelijk zelfbewoningsplicht en antispeculatie toepassen.

Leefbare en toegankelijke openbare ruimte

Een aantrekkelijke leefomgeving gaat over meer dan woningen alleen. Inwoners willen wonen in een veilige, groene en verzorgde omgeving. Daarom blijven we investeren in een openbare ruimte die schoon, heel, veilig en toegankelijk is en bijdraagt aan de leefbaarheid van onze kernen en buurtschappen.

Bij onderhoud en herinrichting kijken we integraal naar verkeer, groen, water, klimaatadaptatie en leefbaarheid. De Groenvisie en het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR) vormen daarbij belangrijke uitgangspunten. We versterken de kwaliteit van de leefomgeving door buurten en kernen te vergroenen, biodiversiteit te stimuleren en ruimte te creëren voor wateropvang en verkoeling. Daarmee maken we onze gemeente beter bestand tegen de gevolgen van klimaatverandering.

De openbare ruimte moet daarnaast uitnodigen tot ontmoeten, bewegen en recreëren. Daarom blijven we investeren in speelvoorzieningen, wandel- en recreatiemogelijkheden, sportvoorzieningen en ontmoetingsplekken voor jong en oud. Toegankelijkheid blijft daarbij een belangrijk uitgangspunt.

In het bijzonder kiezen wij voor:

- Meer ruimte maken voor groen (o.a. meer bomen), wateropvang, schaduw en verkoeling in buurten, wijken, bedrijventerreinen en het buitengebied.
- Initiatieven zoals 'Tegels eruit, groen erin' en buurtbudgetten blijven ondersteunen.
- Meer verbinding leggen tussen leefbaarheid, veiligheid en sociale opgaven in buurten en kernen.
- Onderzoeken of natuurbegraven binnen onze gemeente mogelijk en passend is.

Mobiliteit en bereikbaarheid

Een goede bereikbaarheid is belangrijk voor leefbaarheid, veiligheid en economie. Daarom bouwen we verder op het mobiliteitsplan 2021-2030. We blijven investeren in veilige wegen, goede fietsverbindingen, toegankelijke voetpaden en toekomstbestendige mobiliteit. Daarbij houden we aandacht voor verkeersveiligheid rondom scholen en woonwijken, bereikbaarheid van voorzieningen en bedrijventerreinen en een goede doorstroming in onze gemeente.

In het bijzonder kiezen wij voor:

- Het mobiliteitsplan 2021-2030 periodiek actualiseren met duidelijke uitvoeringsagenda's, prioriteiten en aandacht voor eerder gedane toezeggingen.
- Het doortrekken van de veilige fietsverbinding tussen Enter en Wierden.
- Verkeersknelpunten en onveilige situaties aanpakken en 30 km/u- en 60 km/u-zones verder verbeteren.
- De F35 en andere veilige doorfietsroutes verder ontwikkelen voor scholieren, ouderen en gebruikers van e-bikes en speed pedelecs.
- Meer aandacht geven aan voetgangersveiligheid, toegankelijke voetpaden en bereikbaarheid van voorzieningen, sportlocaties en bedrijventerreinen.
- Voldoende laadvoorzieningen en toekomstbestendige laadinfrastructuur realiseren en bij nieuwe ontwikkelingen rekening houden met laden, fietsen, lopen en openbaar vervoer.
- Fietsgebruik en duurzame mobiliteit stimuleren en deelmobiliteit verkennen op plekken waar dit past bij de behoefte en schaal van onze gemeente.
- Actief blijven lobbyen voor verbetering en verbreding van de A35/N35 en verbetering van verkeersveiligheid rond de N36.
- Bij nieuwe woonwijken en gebiedsontwikkelingen kijken we vanaf het begin naar bereikbaarheid, verkeersveiligheid en duurzame mobiliteit.

Veiligheid en weerbaarheid

Iedereen moet veilig kunnen wonen, ondernemen, recreëren en opgroeien in de gemeente Wierden. Veiligheid gaat daarbij over meer dan het voorkomen van criminaliteit. Het gaat ook over sociale veiligheid, digitale veiligheid, fysieke veiligheid en maatschappelijke weerbaarheid.

Een veilige gemeente begint met een sterke en betrokken samenleving. Daarom investeren we

in maatschappelijke weerbaarheid. We willen dat inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties voorbereid zijn op veranderingen, risico's en noodsituaties. Noaberschap, betrokkenheid en sociale samenhang zijn daarbij onmisbaar.

Daarbij sluiten we aan bij de landelijke ontwikkeling naar een weerbare samenleving. We willen beter voorbereid zijn op crises en verstoringen, zoals langdurige stroomuitval, cyberaanvallen, extreme weersomstandigheden of andere noodsituaties. Daarom investeren we in crisisvoorbereiding, sterke lokale netwerken en een goede samenwerking tussen inwoners, hulpdiensten, maatschappelijke organisaties en overheid.

Ook blijven we werken aan een veilige leefomgeving door de aanpak van ondermijning, cybercriminaliteit, zorgfraude en overlast. Daarbij werken we samen met inwoners, politie, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties. Preventie, bewustwording en handhaving gaan daarbij hand in hand.

Fysieke veiligheid blijft eveneens een belangrijk aandachtspunt. De risico's en overlast rondom het spoor, de A1 en de N35 vragen blijvende aandacht. Daarom blijven we ons inzetten voor betere verkeersveiligheid, spoorveiligheid, beperking van overlast en duidelijke maatregelen rond het vervoer van gevaarlijke stoffen.

Sociale veiligheid is minstens zo belangrijk. Intimidatie, bedreiging, femicide en geweld accepteren we niet. Hulpverleners, BOA's, politie en politieke ambtsdragers moeten hun werk veilig kunnen doen. Ook blijven we aandacht vragen voor het voorkomen van straatintimidatie, huiselijk geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag.

In het bijzonder kiezen wij voor:

- Buurtpreventieapps, wijkinitiatieven en vrijwilligers actief ondersteunen, onder andere met kleine subsidies voor vrijwilligersgroepen die tijdens crises of rampen ondersteuning kunnen bieden in hun eigen buurt of kern.
- Toewerken naar een duidelijk lokaal plan voor nood- en crisissituaties, in afstemming met de Veiligheidsregio Twente en daarover communiceren met aandacht voor specifieke doelgroepen.
- Meer inzet op cyberveiligheid en digitale weerbaarheid van inwoners, ondernemers en organisaties.
- Het tegengaan van ondermijning: voorkomen dat jongeren worden geronseld voor criminele activiteiten, dat criminelen alternatieven bieden voor maatschappelijke voorzieningen en dat beïnvloeding van besluitvorming plaatsvindt.
- Het makkelijker maken om digitaal melding te doen van onveilige situaties, zoals slechte verlichting, verkeersonveilige plekken en overlast, inclusief terugkoppeling van de genomen maatregelen.
- Goede en duurzame verlichting realiseren op kwetsbare plekken, schoolroutes en wegen in het buitengebied.
- Blijven inzetten op uitvoering van de bestuurlijke opdracht spoor, verbetering van spoorveiligheid, beperking van overlast door goederenvervoer en een tunneloplossing bij toekomstige spoorplannen.

VI. Financieel gezond en toekomstbestendig

De komende jaren staan we voor belangrijke keuzes. De druk op gemeenten neemt toe door stijgende zorgkosten, grote investeringsopgaven en onzekerheid over de rijksfinanciën.

Tegelijkertijd willen we blijven investeren in een veilige, leefbare en aantrekkelijke gemeente.

Financiële positie

Hoewel het ravijnjaar is doorgeschoven naar 2028, blijven de financiële vooruitzichten onzeker. Ondertussen vragen woningbouw, onderwijs, sportvoorzieningen, maatschappelijk vastgoed, de openbare ruimte en voorzieningen zoals zwembad De Kolk om forse investeringen. Ook wegen, bruggen, riolering, groen en gemeentelijke gebouwen moeten de komende jaren worden onderhouden, vernieuwd of vervangen.

Daarom kiezen we voor een financieel gezonde gemeente. We investeren waar dat nodig is, maar blijven zorgvuldig omgaan met gemeenschapsgeld. Niet alles kan tegelijk. We maken duidelijke keuzes, werken stap voor stap en bewaken de balans tussen ambities en financiële mogelijkheden. Daarbij houden we voldoende ruimte voor onverwachte ontwikkelingen en toekomstige risico's, zoals netcongestie, stikstof en nieuwe verplichtingen op het gebied van waterkwaliteit. Ook anticiperen we op toekomstige ontwikkelingen door tijdig voldoende financiële middelen te reserveren.

Tegelijkertijd blijven we samen met de VNG, provincie en regio pleiten voor een eerlijke financiering van gemeenten. Ook benutten we actief subsidies, Europese fondsen en andere vormen van cofinanciering om onze ambities te realiseren.

In het bijzonder kiezen wij voor:

- Onderwijshuisvesting, sportvoorzieningen, multifunctionele ruimte, maatschappelijk vastgoed, openbare ruimte en voorzieningen zoals De Esrand, de gemeentewerf en zwembad De Kolk integraal beoordelen en financieel verantwoord voorbereiden.
- Werken aan een strategische visie op maatschappelijk vastgoed, gekoppeld aan gebruik, verduurzaming, onderhoud en toekomstige investeringen.
- Tijdig inzicht verkrijgen in het benodigde onderhoud en de vervangingsopgaven van de openbare ruimte en gemeentelijke gebouwen, zodat maatregelen planmatig kunnen worden voorbereid en uitgevoerd.
- Alleen kiezen voor een OZB-verhoging als die goed uitlegbaar is en past binnen verantwoorde woonlasten voor inwoners en ondernemers.

